

Rigorózní práce

Téma : Využití metod koučování v práci školního psychologa a školním prostředí

Autor: Libert Tomáš

Posudek vedoucího rigorózní práce: PhDr. Lidmila Valentová, CSc.

Téma rigorózní práce je v současné době poměrně frekventované nejen v oblasti řízení a práci manažerů, ale i v kariérovém a individuálním poradenství. Mgr. T. Libert má praktické zkušenosti s koučováním v komerčním sektoru i v roli školního psychologa. Rigorózní práce navazuje na diplomovou práci obhájenou v roce 2008, rozšiřuje a teoreticky zakotvuje přínos koučování ve školní poradenské praxi.

Teoretickou část lze členit na dvě části. Kapitoly 2., 3. mapují vývoj pojmu koučování i roli kouče, informují o současných směrech v koučování. V druhém tématu / kapitola 1., 4. / vymezuje vztah poradenství, terapie a koučování obecně i ve vztahu k funkci a odborným aktivitám školního psychologa. Konkretizace teoretické části DP:

V druhé kapitole se autor zaměřuje na vymezení pojmu koučování podle současných reprezentantů jednotlivých škol či přístupů, seznamuje s různými modely role kouče (str. 18 - 34). Pozitivně hodnotím snahu o vlastní kritické shrnutí jednotlivých přístupů k termínu koučování i k roli kouče.

V třetí kapitole (s. 35 – 76) nás informuje o jednotlivých směrech: systemické koučování, eklektický směr Maren Fischer-Epe, narativní koučování, koučování jako trenérství, originální koučování podle Gallweye - Inner Game. Uvedené kapitoly jsou přehledové, jejich komplexnost nemohu zcela posoudit. Představené směry kladou důraz především na metodické postupy a průběh procesu koučování než na teoretické zakotvení procesu koučování.

Oceňuji snahu o určité zhodnocení jednotlivých směrů ve vztahu k poradenským teoriím /s. 74 - 76/.

V druhém teoretickém zaměření práce v kapitolách 1. a 4. se autor pokusil najít shody a rozdíly mezi poradenstvím, terapií a koučováním. Dále pak vymezit podle současné legislativy i webových stránek škol odborné činnosti školního psychologa. V subkapitole 1.5. specifikuje práci školního psychologa a shrnuje možnosti využití koučování v práci školního psychologa v systému školy. Podporu k teoretizaci přínosu koučování do školní praxe našel i v nové publikaci V. Horské (2009).

Za významnou kapitolku považuji 4.4.4., kde se autor snaží odůvodnit určité hranice i společné průniky mezi koučováním a poradenským procesem.

Doporučuji při obhajobě konkretizovat možnosti využití koučování v práci školního psychologa

s pedagogickým sborem, třídními učiteli. Tedy v otázkách řízení kvality školy, která se promítá do tvorby školních vzdělávacích programů a jejich hodnocení.

Pozitivně hodnotím důkladné studium (ale i hledání) materiálů k dané tematice i snahu o jejich kritické zhodnocení. Literární prameny (včetně internetových odkazů) jsou dostatečně široké pro teoretickou i praktickou část práce.

V praktické části vychází autor z metody Inner game – W.T. Gallweye. Koncepce tohoto typu originálního koučování je systematicky objasněna na straně 63 - 73. Autor považuje tento model koučování za přínosný i pro práci školního psychologa. Pro ověření svého postoje si položil badatelskou otázku zda lze využít metody Inner Game v práci školního psychologa s individuálními klienty. Praktické postupy koučování podle zvoleného modelu jsou dokumentovány v případových studiích dvou klientů střední školy.

Prvá kasuistika se týká problému příjmu potravy, klientkou je šestnáctiletá dívka. Druhý problém se týká trémy a kvality výkonu v zájmové činnosti šestnáctiletého chlapce. Studenti z vlastního rozhodnutí požádali o pomoc školního psychologa při řešení osobních problémů. Autor prokazuje samostatnost a odpovědnost v roli poradce i kouče. Kasuistické studie jsou z poradenského hlediska velmi zajímavé a inspirativní. Poradce citlivě reflektuje jednotlivé fáze poradenského setkávání ve vztahu k poradenskému problému i použité metodě. Závěrečné shrnutí kasuistik (str. 128 – 132) je současně pozitivní odpovědí na položenou badatelskou otázku.

V závěrečném shrnutí citlivě a bez nadměrného zobecnění uvažuje nad možnostmi využití koučování ve školní poradenské práci/ 133 -141/. Autor shrnuje teoretické i praktické poznatky a inspirativním způsobem specifikuje použití metod z oblasti koučování v práci školního psychologa.

Oceňuji, že se Mgr. T. Libert nenechal unést svým zájmem o problematiku koučování ; jeho přístup v teoretické i praktické oblasti je zdravě kritický. Dále pozitivně hodnotím snahu o určité srovnání jednotlivých směrů koučování, jedná se o vlastní rozvahu, která jistě může být i diskutabilní , ale přínosná pro orientaci v dané oblasti. V každém případě se rýsuje jeden z prvních pokusů o ucelenější přístup k nové aplikované disciplíně - koučování. Teprve roce 2009 vycházejí publikace Horská, V., Rosinski, P., které potvrzují vzrůstající zájem o koučování v oblasti výchovy a vzdělávání. Považovala bych za užitečné nabídnout vybrané kapitoly jako studijní materiál pro školní poradenské pracovníky, studenty oboru psychologie a kariérové poradce.

Poznámka: připomínky, které obsahovaly posudky na DP v roce 2008 byly solidně zpracovány a zakomponovány do předložené rigorózní práce.

Rigorózní práce Mgr. Tomáše Liberta je po stránce formální i obsahové dobře zpracována, práci doporučuji k obhajobě.

24. srpna 2009

PhDr. Lidmila Valentová, CSc.